

**ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตรเน้นการวิจัย
คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**
**OpinionS on Educational Management of Research Based
Curriculum, Faculty of Management Science Ubon Ratchatani
University**

สุภาวดี ขุนทองจันทร์*
อุทัย อันพิมพ์**
สุขวิทย์ โสภภาพ***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษา บุคคลทั่วไป ผู้ใช้บัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 80.00 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ มีความพึงพอใจมากที่สุด ร้อยละ 75.00 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุดทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ อยู่ในระดับที่มากที่สุดทุกด้านและทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ ได้ตอบสนองความต้องการทั้งของผู้เรียน และผู้ใช้บัณฑิตอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: หลักสูตรเน้นการวิจัย การประกันคุณภาพทางการศึกษา ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

---

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐกิจพอเพียง คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

***อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐกิจพอเพียง คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

The purpose of this research was to study about the level the opinion of students, stakeholders and of the bosses of the graduates toward the instruction of two curriculums; Master of Arts program in Integral Development Studies and Doctor of Philosophy Program in Integral Development Studies .The questionnaires were used as a research tool for this research where the frequency distribution, percentage, mean and standard deviation were used for data analysis

It was found that 80% of the opinions of the stakeholder and 75% the opinions of the students toward the instruction of the curriculum of Master of Arts and the instruction of Doctor of Philosophy Program in Integral Development Studies respectively showed the highest level of satisfaction where the opinions of the graduate students toward both curriculums showed the high level of satisfaction in all aspects. Moreover, the opinions of the bosses of the graduates showed the highest level of satisfaction in all aspects and all items

As the result of the research, it showed that both curriculums response to the need of both students and the bosses of the graduates

Keywords: Research Based Curriculum, Education Management, Satisfaction toward the instruction

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ทุกประเทศในโลกเรียนรู้ที่จะต้องปรับตัวให้ทัน เพราะโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งภายในและภายนอกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ต่างก็ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของมนุษย์ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย ปัจจัยที่เกื้อหนุนที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเผชิญสิ่งท้าทายคือคุณภาพของมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเป็นลำดับแรก

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจึงเป็นเรื่องเร่งด่วนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่พัฒนามนุษย์เพื่อออกไปสู่สังคม ประเทศชาติ ก็คือหน่วยงานด้านการจัดการเรียนการสอน หรือสถานศึกษาที่ต้องหล่อหลอมทั้งด้านความรู้และคุณธรรม การกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาคือ การผลิตบัณฑิต การสร้างสรรค์งานวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมไทย ปัจจุบันการเกิดขึ้นของสถานศึกษา มีมากมายทั้งของรัฐบาลและของเอกชน รวมทั้งการยกระดับฐานะของสถาบันราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงเกิดการแข่งขันกันในการจัดการศึกษานอกจากจะ ต้องแข่งขันกันเองระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับรัฐแล้ว ยังต้องแข่งขันกับสถาบันการศึกษาของเอกชนซึ่งเป็ ความหลากหลายในคุณภาพของสถานศึกษา การแข่งขันกันสูงไม่เฉพาะในประเทศเท่านั้นหากแต่แข่งขันกับ ต่างประเทศด้วย เห็นได้จากการเข้ามาเปิดการเรียนการสอนในลักษณะเป็นวิทยาลัย (campus) ของมหาวิทยาลัย ที่จากต่างประเทศ

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการศึกษาในลักษณะที่ต้องแข่งขันกับสถาบันการศึกษาอื่น ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมาได้ เปิดสอนในระดับปริญญาโทและเอกจำนวน 4 หลักสูตร 3 สาขาวิชาประกอบด้วยหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว (หลักสูตร

นานาชาติ) หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการทำวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่เน้นให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย คณะบริหารศาสตร์ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

คณะบริหารศาสตร์สามารถผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมที่มีคุณภาพและพึงประสงค์ของประเทศชาติ จำเป็นต้องศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชนและประเทศชาติ จึงเป็นคำถามของผู้วิจัยว่าปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา คณะบริหารศาสตร์ประกอบด้วยอะไรบ้าง ซึ่งในงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ ประสิว (2550) ได้นำชิปปีโมเดลประเมินระบบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินการ และด้านผลผลิตของโครงการ ซึ่งปัจจัยนำเข้าทั้ง 4 ด้านนี้มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากส่งผลต่อการจัดคุณภาพทางการศึกษา อีกทั้งงาน วิจัยของสุภัทรา เอื้อวงศ์ (2550) ได้กล่าวว่า แนวทางการจัดการศึกษาที่ดีต้องมีระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยที่นักศึกษาเป็นคนดีมีคุณภาพ มีความรู้ มีงานทำ มีเงินเดือนตามเกณฑ์ มีความสุข ผู้ประกอบการนายจ้างได้บุคลากรที่ดี มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการ กิจกรรมประสบผลสำเร็จได้กำไร รับการสนับสนุนทางวิชาการที่มีคุณภาพ ประชาชน สังคม รัฐบาลได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ องค์กรความรู้จากงานวิจัยที่เป็นผลผลิตจากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยได้ชื่อเสียงดำรงอยู่ได้

การจัดการศึกษาที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2542) พบว่ากิจกรรมที่ต้องดำเนินการสำหรับการเตรียมการจัดการศึกษา ประกอบด้วย กำหนดแนวทางใน

การประเมินและรูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาร่วมกันจัดหาจัดทำเครื่องมือซึ่งสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างหลากหลาย การสร้างหรือการกำหนดเครื่องมือจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการวัดได้ การเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเก็บได้ตลอดเช่น การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การตรวจวิเคราะห์ผลงานหรือพฤติกรรมเพื่อจุดเด่น จุดด้อย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนในภาพรวมซึ่งอาจเป็นการวิเคราะห์ระดับหลักสูตรหรือสาขาวิชา ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะต้องนำมาแปลความหมายซึ่งต้องกำหนดระดับของความหมายเพื่อนำไปสู่การตรวจสอบหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนต่อไป

งานวิจัยนี้ได้้นำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้ อาทิ ทฤษฎีความคาดหวังเป็นแนวคิดที่ต้องการอธิบายการถึงการตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ที่เน้นว่าบุคคลมีความต้องการที่เรียงลำดับจากพื้นฐานไปสู่ระดับสูงสุด และทฤษฎีความพึงพอใจที่เน้นอธิบายการแสดงความรู้สึกเชิงบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมีความคาดหวังให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการเพื่อให้ได้รับการตอบสนอง เช่น นักศึกษาหากมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ก็จะมีพฤติกรรมให้ความร่วมมือและยอมรับ ผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหากพึงพอใจต่อประสิทธิภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษา ก็จะแสดงออกในทิศทางที่เป็นบวกด้วยการจ้างงานหรือความไว้วางใจให้ทำงาน หากเกิดความไม่พึงพอใจก็จะแสดงออกในรูปแบบตรงกันข้ามคือไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย โดยที่งานชิ้นนี้จึงเน้นการอธิบายความพึงพอใจและความต้องการเป็นหลัก

ดังนั้น เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ จึงเป็นที่มาของการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรได้พัฒนาคุณภาพ

ของผู้เรียน โดยที่คุณภาพของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สังคม ชุมชน ประเทศชาติ ให้ได้มาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคม ประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์
3. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตที่พึงประสงค์ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางได้ดังนี้

1. คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ เพื่อสร้างกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
2. คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้บัณฑิตเป็นไปตามคุณสมบัติที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการโดยดูจากความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อบัณฑิตในหลักสูตร รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้ใช้บัณฑิต

3. คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปรับแนวการจัดกิจกรรมในหลักสูตรและรายละเอียดของหลักสูตร โดยดูจากความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ เป็นข้อมูลการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเมื่อครบรอบระยะเวลาให้สอดคล้องกับบริบทสังคม ชุมชนและประเทศชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครอบคลุมถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

มุ่งศึกษาเฉพาะหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ระหว่างเดือนมิถุนายน 2552-31 พฤษภาคม 2553

วิธีดำเนินการวิจัย

ลำดับขั้นตอนศึกษาวิจัยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรเป้าหมาย

นักศึกษหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 40 ราย จำแนกเป็น หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 12 ราย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 28 ราย (งานวิชาการคณะบริหารศาสตร์, 2552) บุคคลทั่วไป จำนวน 22 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากประชากรของงานวิจัยมีจำนวนน้อย แต่คาดว่าจะสามารถให้ข้อมูลได้ตรงความเป็นจริงของผู้วิจัยได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยสร้างตามขอบเขตของวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาในหลักสูตรแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 5 ข้อประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สังกัด สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ แบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่พึงประสงค์จากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์ แบบสอบถามเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อแต่ละข้อมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อกรอกแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ได้จากประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์
3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามเป็นเชิงพรรณนา (Exploratory Research) โดยการเจาะลึกเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ในเชิงเหตุผลเป็นหลักและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์สรุปความ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร โดยใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทางการศึกษา ใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง และการบรรยายสรุปผลการดำเนินการวิจัย กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถามดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 99-100)

ระดับความสำคัญมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ให้ความสำคัญอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงให้ความสำคัญ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
(Reliability Test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Alpha-Coefficient Method) ของ Cronbach

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ
(Discriminant Power) โดยใช้ Item-total Correlation

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาสาขาวิชา พัฒนบูรณาการศาสตร์

พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชาวไทย
ร้อยละ 90.00 รองลงมาเป็นนักศึกษาจาก สเปน ลาว
ร้อยละ 7.50 จำนวนนักศึกษาในสาขาวิชาส่วนใหญ่เป็น
นักศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 70.00 รองลงมา
เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 30.00 เป็น
เพศชาย ร้อยละ 57.50 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.50
มีอายุระหว่าง 53 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.50 รองลงมาอายุ
ระหว่าง 28-32 ปี อายุระหว่าง 33-37 ปี อายุระหว่าง
38-42 ปี และอายุระหว่าง 48-52 ปี ร้อยละ 15.00 หน่วยงานที่สังกัดของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากหน่วยงานที่เป็น
สถาบันการศึกษา ร้อยละ 45.00 รองลงมาจากชุมชน
ฝึกฝนเศรษฐกิจพอเพียงหรือเครือข่าย ร้อยละ 32.50
แหล่งทุนของนักศึกษาส่วนใหญ่มาจาก ทุนส่วนตัว
ร้อยละ 45.00 รองลงมาเป็นทุนจากหน่วยงานของรัฐ
ร้อยละ 22.50

2. ความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปต่อหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์

พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วน
ใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.00) มีอายุมากกว่า 35 ปี
ขึ้นไป (ร้อยละ 70.00) ระดับการศึกษาปริญญาตรีมาก
ที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมาระดับปริญญาโท (ร้อยละ
30.00) มีสถานที่ทำงานอื่นๆ มากที่สุด (ร้อยละ 40.00)
ความคิดเห็นต่อหลักสูตร พบว่า ความเหมาะสมของ
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (36 หน่วยกิต)
เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 90.00) รองลงมา เห็นด้วย
ในระดับที่มาก (ร้อยละ 10.00) ความเหมาะสมของ
คำอธิบายรายวิชาวิทยานิพนธ์ (Thesis) เห็นด้วยมาก
ที่สุด (ร้อยละ 80.00) รองลงมา (ร้อยละ 10.00) ความ
เหมาะสมของการกำหนดให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
ต้องตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ ในวารสารทางวิชาการ
ระดับชาติที่เป็นที่ยอมรับไม่น้อยกว่า 1 บทความ
เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 20.00) รองลงมา (ร้อยละ
80.00) ความเหมาะสมของระบบการประกันคุณภาพ
หลักสูตร เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 70.00) รองลงมา
(ร้อยละ 30.00) ความเหมาะสมของหลักสูตรศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์โดยรวม เห็น
ด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 80.00) รองลงมา (ร้อยละ 10.00)

3. ความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปต่อหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์

พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 58.33) มีอายุมากกว่า
35 ปีขึ้นไปมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) รองลงมา มีอายุ
น้อยกว่า 35 ปี (ร้อยละ 50.00) ระดับการศึกษา
ปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 66.67) รองลงมา ระดับ
ปริญญาเอก (ร้อยละ 33.33) มีสถานที่ทำงานสถาบัน
การศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 83.34) ความคิดเห็นต่อ
หลักสูตร พบว่า ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร (48 หน่วยกิต) เห็นด้วยมากที่สุด
(ร้อยละ 100.00) ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา
วิทยานิพนธ์ (Dissertation) เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ
83.34) รองลงมา (ร้อยละ 8.33) ความเหมาะสมของ
การกำหนดให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาต้องตีพิมพ์

ผลงานทางวิชาการ ในวารสารทางวิชาการระดับชาติ ที่เป็นที่ยอมรับไม่น้อยกว่า 2 บทความและในระดับนานาชาติไม่น้อยกว่า 1 บทความ เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 66.67) รองลงมา (ร้อยละ 16.67) ความเหมาะสมของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 41.67) รองลงมา (ร้อยละ 33.33) ความเหมาะสมของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์โดยรวม เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 75.00) รองลงมา (ร้อยละ 16.66)

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์
พบว่า ค่าคะแนนแต่ละด้านอยู่ในลำดับที่ปานกลางไปจนถึงมาก โดยเรียงลำดับค่าคะแนนที่มากที่สุด 2 ข้อแรกในแต่ละด้านดังนี้ ด้านหลักสูตร มากที่สุดคือลงทะเบียนเรียนตามแผนการศึกษา ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา ปฏิบัติตามแนวทางและขั้นตอนในการในการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.35$) ด้านการเรียนรายวิชา มากที่สุดคือมีส่วนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.44$) รองลงมาศึกษาแผนการสอน ค้นคว้าและนำเสนองานวิชาการตามที่ได้รับมอบหมาย ตามหลักการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.10$) ด้านกิจกรรมทางวิชาการ มากที่สุดคือการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า (Thesis Progress Report) คือกิจกรรมที่นักศึกษาร่วมนำเสนอ ความก้าวหน้าของงานวิจัยวิทยานิพนธ์ต่อที่ประชุมคณะกรรมการหลักสูตรในทุกภาคการศึกษา ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมาการเข้าร่วม (Special Lecture) เป็นการบรรยายพิเศษในเรื่องต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.40$) ด้านกิจกรรมทางวิชาการ มากที่สุดคือจัดทำสัทธิการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา ($\bar{x} = 3.40$) รองลงมา แจ้งสัทธิการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาให้รับทราบในทุกภาคการศึกษา ($\bar{x} = 2.85$) ด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ มากที่สุดคือผลงานที่นำเสนอในกิจกรรมวิชาการของหลักสูตรมีการอ้างอิงแหล่งค้นคว้า ($\bar{x} = 4.05$) รองลงมาใช้อุปกรณ์

การเรียน ตำรา Information Technology อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ และการสื่อสารที่เกิดผล รับทราบข่าวสารทาง e-mail และตอบรับทันเวลา ($\bar{x} = 3.95$) ด้านการทำวิทยานิพนธ์ มากที่สุดคือมีการบันทึก วันเวลาและประเด็นการหารือทุกครั้งที่ใช้พบอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x} = 4.05$) รองลงมารายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและ Advisory Committee ($\bar{x} = 3.95$)

5. ความคิดเห็นความคิดเห็นของผู้ใช้มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์

พบว่า ค่าคะแนนแต่ละด้านอยู่ในลำดับที่มากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าคะแนนที่มากที่สุด 2 ข้อแรกในแต่ละด้านดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมตามลักษณะวิชาชีพ มากที่สุดคือมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม และตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{x} = 5$) รองลงมาตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และมีความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{x} = 5$) ด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน มากที่สุดคือ มีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติตรงกับตำแหน่งงาน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถนำมาใช้ในวิชาชีพได้ ($\bar{x} = 5$) รองลงมามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยใช้ความรู้ในหลากหลายสาขาวิชา และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องได้ ($\bar{x} = 5$) ด้านบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการทำงาน มากที่สุดคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน ($\bar{x} = 5$) รองลงมามีความสามารถในการตัดสินใจ มีไหวพริบปฏิภาณ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ โดยใช้หลักวิชาการ ($\bar{x} = 5$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้มีส่วนได้เสียมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรในระดับที่ดี แสดงว่าหลักสูตรยังคงจัดการ

ศึกษาที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนคือ นักศึกษา ซึ่งมีสาเหตุจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของสาขาวิชาพัฒนาบูรณาการศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน เข้าศึกษาในหลักสูตร ต่างก็มีความคาดหวังที่จะสำเร็จ การศึกษาไปเป็นนักวิชาการที่ดีมีคุณภาพจากหลักสูตร โดยเฉพาะทางด้านวิชาการ แต่คุณภาพไม่ได้เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติในทุกเรื่องและทุกด้าน โดยเฉพาะในด้าน ของการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดในการศึกษาหลักสูตร คือองค์ประกอบด้าน “นักศึกษา” เพราะนักศึกษาเป็น หัวใจของของกระบวนการบัณฑิตศึกษา นักศึกษาเป็น ผลผลิตที่สะท้อนถึงคุณภาพในกระบวนการ การจัดการ เรียนการสอน ซึ่งนักศึกษาที่เรียนมีความต้องการที่เป็นไป ตามทฤษฎีความความต้องการของมาสโลว์ และ ความ ต้องการอยู่ในระดับสูงขึ้นมาจากระดับพื้นฐาน และ ความต้องการของนักศึกษามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของ ตัวนักศึกษาเอง ปัจจัยสำคัญรองลงมาคือองค์ประกอบ ด้าน “อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์” ซึ่งชี้แนะแนวทางปฏิบัติแก่นักศึกษาทำ หน้าที่คอยกำกับดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้นักศึกษา กลายเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ มีคุณสมบัติทักษะตาม คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจจากการใช้บัณฑิต ซึ่งหมายถึงบัณฑิตมีคุณลักษณะที่เป็นที่ต้องการ อันเนื่องมาจากกิจกรรมของหลักสูตรที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ให้ความสนใจและดูแลเอาใจใส่ นักศึกษา ให้ความร่วมมือร่วมใจในการเรียนรู้และทำวิทยานิพนธ์ คุณสมบัติหรือทักษะเหล่านั้นก็สามารถเกิดขึ้นได้ใน ตัวของนักศึกษา โดยเฉพาะหากนักศึกษามีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการฝึกฝนพัฒนา แม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์จะไม่ได้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดมากนัก ก็ยังสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้ และ อีกองค์ประกอบที่สำคัญคือปัจจัยเกื้อหนุน ด้านทรัพยากร (ตำรา วารสาร อุปกรณ์ ครุภัณฑ์) ด้านสิ่งแวดล้อม (ระบบการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมทางวิชาการ) ที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดคุณภาพของบัณฑิตได้

จนเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นไปตามทฤษฎี ความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตที่ตัดสินใจเลือกบัณฑิตเข้า มาทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ผู้เกี่ยวข้องทั่วไปเห็นความเหมาะสม ของโครงสร้างในหลักสูตรว่าเหมาะสมสามารถวัด คุณภาพได้ ด้วยเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาต้อง ผ่านเงื่อนไขหลายอย่าง อีกทั้งการพัฒนาหลักสูตร หลังจากที่ใช้หลักสูตรแล้วคณะบริหารศาสตร์มีการตรวจ สอบและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อการปฏิบัติ จริ่งว่าได้ผลใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ กำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรนั้นยังสอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียนและสังคมหรือไม่ นอกจากนี้การ ให้ความสำคัญกับการประเมินหลักสูตรยังเป็นวิธีการ สำคัญในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพราะจะทำให้ ทราบคุณค่าของหลักสูตร และผลที่ได้รับสามารถนำ ไปปรับปรุงหลักสูตรทั้งระบบ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จาก การประเมินผลจะชี้ให้เห็นข้อดีและข้อเสียที่เกิดขึ้น จึงสามารถช่วยในการวางแผนการสอน ช่วยในการส่ง เสริมการเรียนของผู้เรียน ช่วยในการปรับปรุงการบริหาร ในสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากร ช่วยใน การแนะแนวทั้งด้านการเรียนและอาชีพผู้เรียน และช่วย ชี้คุณค่าของหลักสูตร จากมุมมองที่สะท้อนกลับของ ผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามทฤษฎีความพึงพอใจคือการแสดง ความรู้สึกเชิงบวกและความคาดหวังจากหลักสูตรที่เน้น การวิจัยของคณะบริหารศาสตร์

สรุปข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผล และระยะเวลาของการศึกษาที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ตามแผน ว่ามีปัจจัยหรือตัวแปรอะไรที่เข้ามาเกี่ยวข้อง บ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการรับนักศึกษาใหม่เข้าศึกษา ในหลักสูตรที่เน้นการวิจัย โดยเฉพาะหากการรับนักศึกษา ที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอกควรรับนักศึกษาที่เคย เป็นนักศึกษาที่เรียนในแผน ข. คือการทำวิทยานิพนธ์เพื่อ สามารถต่อยอดได้ในกระบวนการวิจัยในระดับปริญญาเอก

เอกสารอ้างอิง

สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินภายในของสถานศึกษา.

วรภัทร ภูเจริญ และคณะ. (2542). รายงานการวิจัยแนวทางการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา.

ณรงค์ศักดิ์ ประสิว. (2550). การประเมินระบบการลงทะเบียนเรียนทางอินเทอร์เน็ตมหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 3(2).

_____. (2550). ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2549). คู่มือการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2549. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University